

SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION DE 2010-2011

25 JANVIER 2011

Proposition de loi modifiant le Code électoral en ce qui concerne l'inscription des électeurs résidant à l'étranger dans la commune de leur dernière résidence officielle

(Déposée par M. Yves Buysse et consorts)

DÉVELOPPEMENTS

Lors des élections législatives de 2003 et 2007, l'assouplissement des conditions de participation aux élections pour les compatriotes résidant à l'étranger a révélé d'importantes imperfections.

C'est ainsi qu'il s'est avéré qu'un nombre relativement très important de ces électeurs ont choisi de s'inscrire dans la Région de Bruxelles-Capitale. Alors que les dix-neuf communes de Bruxelles comptent à peine 10 % des habitants, plus de respectivement 20 % et 21 % des Belges résidant à l'étranger se sont néanmoins inscrits sur la liste des électeurs dans une commune bruxelloise en 2003 et 2007. Il est également frappant de constater que de nombreux francophones se sont inscrits dans une commune située dans la région de langue néerlandaise et que le département de l'Intérieur leur a même donné — au mépris de ses propres directives — l'autorisation d'utiliser à cet effet des formulaires en langue française.

Il est démontré ainsi que l'on a abusé de la possibilité de choisir une commune belge en toute liberté afin d'influencer les résultats électoraux. Les Belges résidant à l'étranger, qui se sont inscrits dans l'arrondissement de Bruxelles-Hal-Vilvorde, ont d'ailleurs voté majoritairement en faveur de partis francophones, tant en 2007 qu'en 2010 : dans le canton spécial des Affaires étrangères, sur les listes du Sénat, 12 863 électeurs ont voté pour un parti francophone (77,91 %) et 3 647 électeurs ont voté pour un parti néerlandophone (22,08 %). Lors des élections fédéra-

BELGISCHE SENAAT

ZITTING 2010-2011

25 JANUARI 2011

Wetsvoorstel tot wijziging van het Kieswetboek wat betreft de verplichte inschrijving van kiezers uit het buitenland in de gemeente van hun laatste officiële verblijfplaats

(Ingediend door de heer Yves Buysse c.s.)

TOELICHTING

Bij de parlementsverkiezingen van 2003 en 2007 zijn een aantal belangrijke onvolkomenheden aan het licht gekomen bij de versoepelede deelname aan de federale verkiezingen van landgenoten die in het buitenland verblijven.

Zo bleek dat een naar verhouding zeer aanzienlijk deel van deze kiezers zich liet inschrijven in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Terwijl Brussel-19 amper 10 % van de inwoners telt, schreven zich in 2003 en 2007 respectievelijk meer dan 20 % en 21 % van de buitenland-Belgen in een Brusselse gemeente in als kiezer. Opvallend was ook dat heel wat Franstaligen zich lieten inschrijven in een gemeente in het Nederlands taalgebied en hiervoor van Binnenlandse Zaken — tegen de eigen richtlijnen in — zelfs toestemming kregen om dat met Franstalige formulieren te doen.

Hiermee is duidelijk dat van de mogelijkheid om geheel vrij een Belgische gemeente te kiezen misbruik werd gemaakt om de verkiezingsresultaten te beïnvloeden. De buitenland-Belgen die zich in Brussel-Halle-Vilvoorde lieten inschrijven, stemden zowel in 2007 en als in 2010 trouwens overwegend voor Franstalige partijen: in het speciale kanton van Binnenlandse Zaken stemden in 2007 voor de Senaat 12 863 kiezers voor een Franstalige partij (77,91 %) en 3 647 voor een Nederlandstalige partij (22,08 %). Bij de federale verkiezingen in 2010 stemden in het

les de 2007, dans le canton spécial des Affaires étrangères Bruxelles-Hal-Vilvoorde, 6 353 électeurs ont voté, sur les listes du Sénat, pour un parti francophone (74,72 %) et 2 149 pour un parti néerlandophone (25,28 %).

À présent que le système est connu et que les Belges résidant à l'étranger pourront à nouveau choisir librement une commune lors du prochain scrutin, la distorsion risque d'être plus grave encore.

La présente proposition de loi vise dès lors à faire en sorte que l'inscription dans un registre électoral se fonde dorénavant sur une base objective. L'intéressé ne pourrait s'inscrire que dans la commune de sa dernière résidence officielle. Cette formule permet non seulement d'éviter les abus, mais également de réserver le droit de vote aux concitoyens ayant effectivement résidé en Belgique. Il serait en effet absurde et, qui plus est, inopportun d'accorder à des personnes qui n'ont jamais eu de lien avec notre pays le droit de participer à la définition de la politique qui doit y être menée.

Étant donné que le droit de vote des Belges résidant à l'étranger pourrait être étendu aux élections régionales, cette formule permet d'éviter que des personnes n'ayant jamais habité en Région flamande s'inscrivent malgré tout dans une commune flamande en vue d'influencer les résultats électoraux.

speciale kanton van Buitenlandse Zaken B-H-V voor de Senaat 6 353 kiezers voor een Franstalige partij (74,72 %) en 2 149 voor een Nederlandstalige partij (25,28 %).

Nu het systeem gekend is en de buitenland-Belgen volgende keer opnieuw geheel vrij een gemeente mogen uitkiezen, dreigt de scheeftrekking nog groter te zullen worden.

Daarom pleiten de indieners ervoor dat de inschrijving in een kiesregister voortaan zou gebeuren op een objectieve basis. Men zou zich enkel nog kunnen laten registreren in die gemeente waar men zijn laatste officiële verblijfplaats heeft gehad. Hierdoor worden niet alleen misbruiken tegengegaan, bovendien wordt het kiesrecht hiermee voorbehouden voor die landgenoten die ooit in België gewoond hebben. Het heeft immers geen zin en het is al evenmin wenselijk om mensen die nooit enige daadwerkelijke band met het land gehad hebben, mee te laten bepalen hoe het beleid hier moet worden gevoerd.

Aangezien de mogelijkheid bestaat dat het stemrecht voor de buitenland-Belgen zal worden uitgebreid naar de regionale verkiezingen, vermijden we op deze manier ook dat mensen die nooit in het Vlaamse gewest gewoond hebben, zich toch in een Vlaamse gemeente zouden inschrijven met het oog op de beïnvloeding van de kiesresultaten.

Yves BUYSSSE.
Jurgen CEDER.
Bart LAEREMANS.
Anke VAN DERMEERSCH.

*
* *

*
* *

PROPOSITION DE LOI**Article 1er**

La présente loi règle une matière visée à l'article 77 de la Constitution.

Art. 2

À l'article 180, alinéa 2, du Code électoral, inséré par la loi du 7 mars 2002, les mots «de leur choix» sont remplacés par les mots «de leur dernière résidence officielle».

Art. 3

À l'article 180bis du même Code, inséré par la loi du 7 mars 2002, sont apportées les modifications suivantes :

1° au paragraphe 2, alinéa 1er, les mots «il souhaite être inscrit comme électeur» sont remplacés par les mots «il avait sa dernière résidence officielle»;

2° au paragraphe 2, l'alinéa suivant est inséré entre l'alinéa 1er et l'alinéa 2 :

«À peine de nullité, ce formulaire est uniquement en néerlandais pour les communes de la région de langue néerlandaise, uniquement en français pour les communes de la région de langue française, uniquement en allemand pour les communes de la région de langue allemande et uniquement en néerlandais ou uniquement en français pour l'une des communes de la Région de Bruxelles-Capitale.»;

3° au paragraphe 4, alinéa 1er, les mots «choisie par le Belge résidant à l'étranger» sont remplacés par les mots «dans laquelle le Belge résidant à l'étranger avait sa dernière résidence officielle»;

4° le paragraphe 4, alinéa 2, est remplacé par l'alinéa suivant :

«Dès réception des formulaires, la commune examine si le demandeur avait effectivement sa dernière résidence officielle dans la commune concernée. Si tel n'est pas le cas, la commune renvoie le dossier au SPF Intérieur. En revanche, si le demandeur avait effectivement sa dernière résidence officielle dans la commune concernée, celle-ci inscrit le Belge résidant à l'étranger sur la liste des électeurs, en y indiquant le mode de vote choisi.»

WETSVOORSTEL**Artikel 1**

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 77 van de Grondwet.

Art. 2

In artikel 180, tweede lid, van het Kieswetboek, ingevoegd bij de wet van 7 maart 2002, worden de woorden «van hun keuze» vervangen door de woorden «waar zij het laatst hun officiële verblijfplaats hadden».

Art. 3

In artikel 180bis, van hetzelfde Wetboek, ingevoegd bij de wet van 7 maart 2002, worden de volgende wijzigingen aangebracht :

1° in paragraaf 2, eerste lid, worden de woorden «als kiezer ingeschreven wenst te worden» vervangen door de woorden «zijn laatste officiële verblijfplaats had»;

2° in paragraaf 2 wordt tussen het eerste en het tweede lid het volgende lid ingevoegd :

«Op straffe van nietigheid is dit formulier eentalig Nederlands voor de gemeenten uit het Nederlandse taalgebied, eentalig Frans voor de gemeenten uit het Franse taalgebied, eentalig Duits voor de gemeenten uit het Duitse taalgebied en eentalig Nederlands of eentalig Frans voor één van de gemeenten uit het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.»;

3° in paragraaf 4, eerste lid, worden de woorden «waarvoor de in het buitenland verblijvende Belg gekozen heeft» vervangen door de woorden «waar de in het buitenland verblijvende Belg het laatst zijn officiële verblijfplaats had»;

4° paragraaf 4, tweede lid, wordt vervangen als volgt :

«Van zodra de gemeente de formulieren ontvangen heeft, onderzoekt zij of de aanvrager wel degelijk zijn laatste officiële verblijfplaats had in de betrokken gemeente. Indien dat niet het geval is, zendt zij het dossier terug naar de FOD Binnenlandse Zaken. Indien de aanvrager wel degelijk zijn laatste officiële verblijfplaats had in de betrokken gemeente, schrijft zij de in het buitenland verblijvende Belg in op de kiezerslijst, waarbij ze de gekozen wijze van stemmen vermeldt.»

Art. 4

À l'article 180*ter*, alinéa 1er, du même Code, inséré par la loi du 7 mars 2002, les mots «choisie par le Belge résidant à l'étranger» sont remplacés par les mots «de dernière résidence officielle du Belge résidant à l'étranger».

Art. 5

À l'article 180*quinquies*, § 1er, du même Code, inséré par la loi du 7 mars 2002, les mots «choisie par le Belge résidant à l'étranger» sont remplacés par les mots «de dernière résidence officielle du Belge résidant à l'étranger».

13 janvier 2011.

Art. 4

In artikel 180*ter*, eerste lid, van hetzelfde Wetboek, ingevoegd bij de wet van 7 maart 2002, worden de woorden «waarvoor de in het buitenland verblijvende Belg gekozen heeft» vervangen door de woorden «waar de in het buitenland verblijvende Belg zijn laatste officiële verblijfplaats had».

Art. 5

In artikel 180*quinquies*, § 1, van hetzelfde Wetboek, ingevoegd door de wet van 7 maart 2002, worden de woorden «die gekozen is door de in het buitenland verblijvende Belg» vervangen door de woorden «waar de in het buitenland verblijvende Belg zijn laatste officiële verblijfplaats had».

13 januari 2011.

Yves BUYSSSE.
Jurgen CEDER.
Bart LAEREMANS.
Anke VAN DERMEERSCH.